

De invloed van meertaligheid op de diagnostiek van neurobiologische ontwikkelingsstoornissen

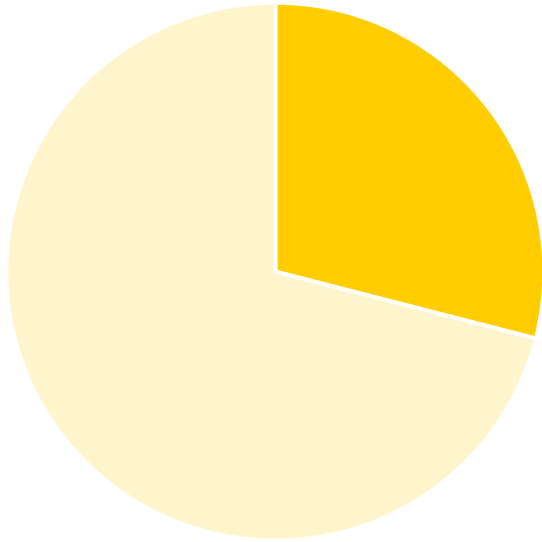

Tessel Boerma

Universiteit Utrecht – Institute for Language Sciences

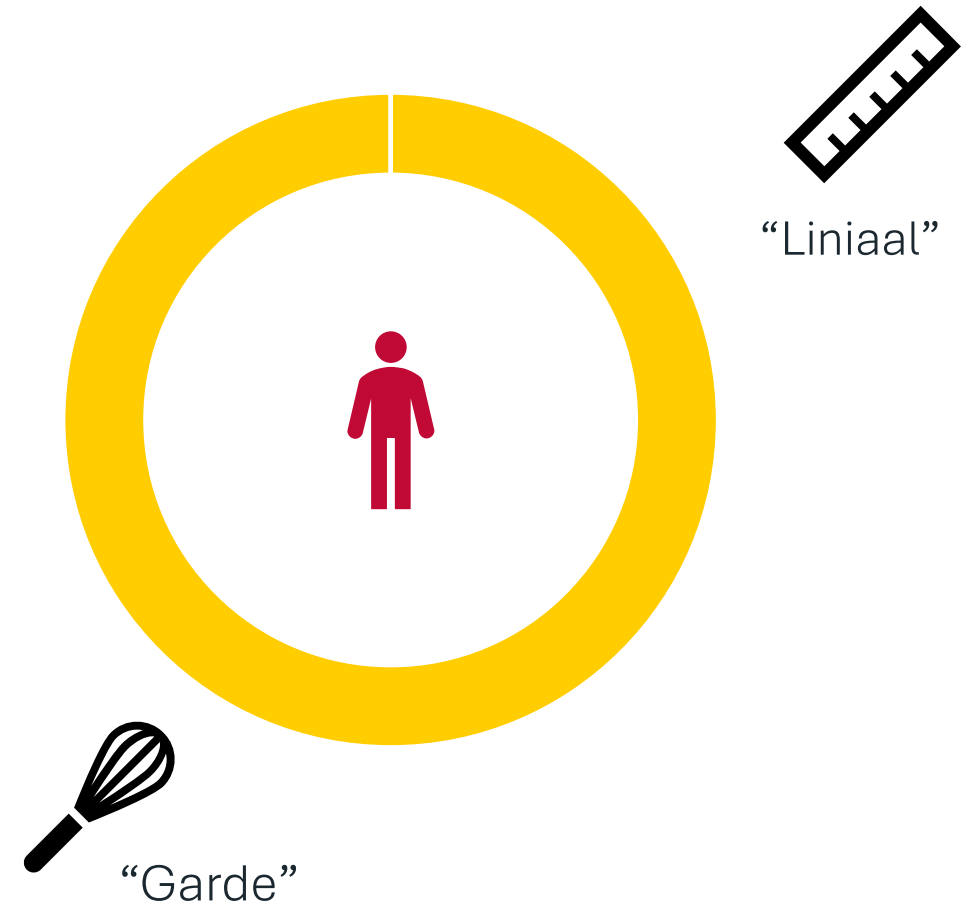
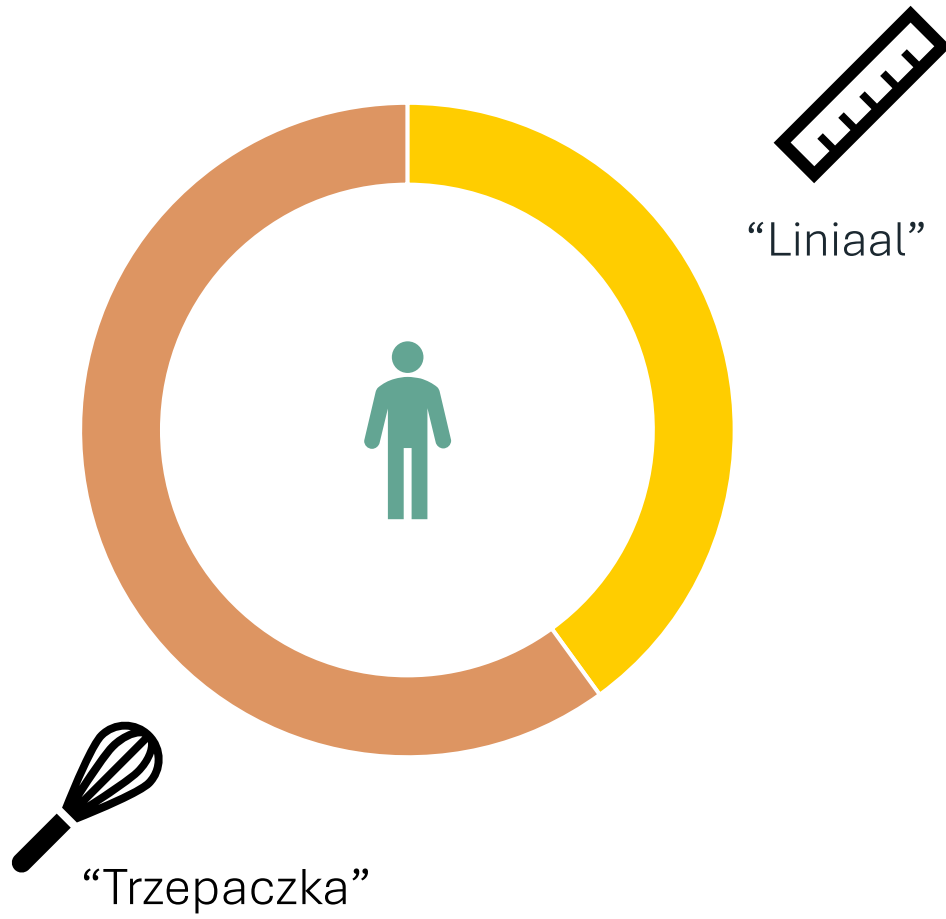
t.d.boerma@uu.nl

Meertaligheid

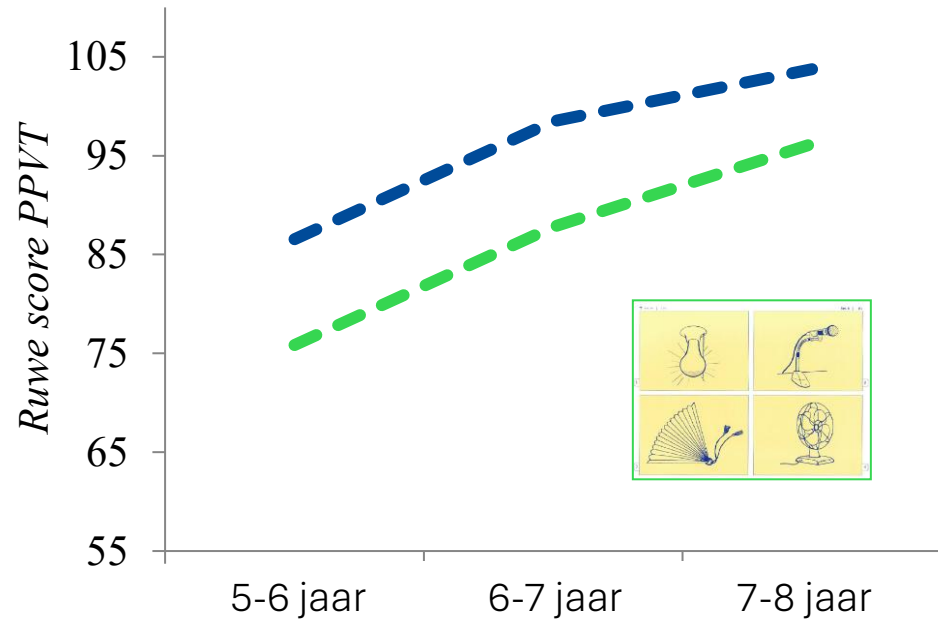

% van Nederlanders tussen de 0-25 jaar
met een migratieachtergrond (CBS, 2022)

- Een zeer groot deel van de huidige generatie groeit meertalig op.
- Toch wordt vaak nog een eentalige (Nederlandse) norm gehanteerd.
- Geeft een incorrect, incompleet en oneerlijk beeld van vaardigheden.

Woordenschat Nederlands

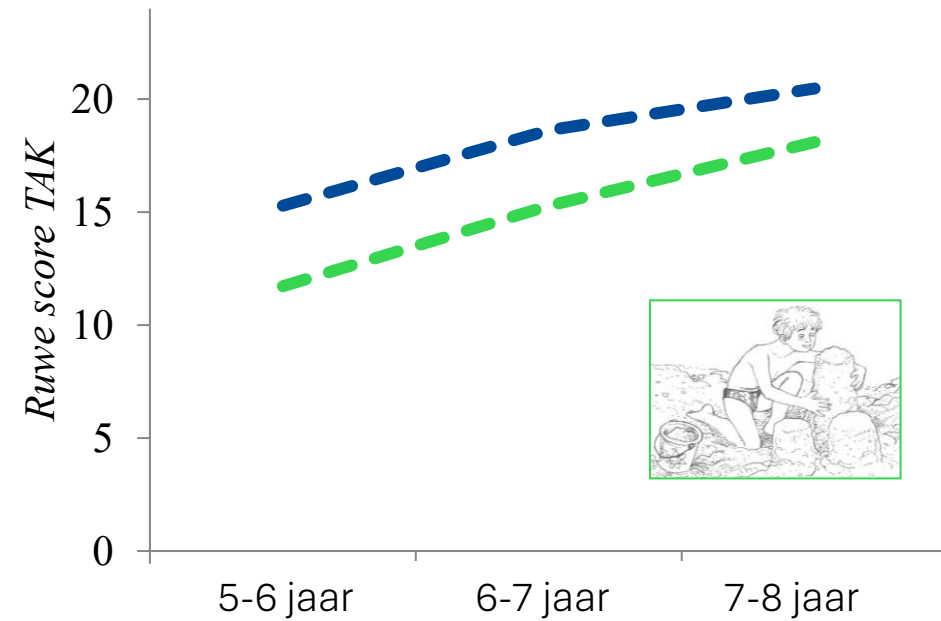

Eentalig typisch
ontwikkelen

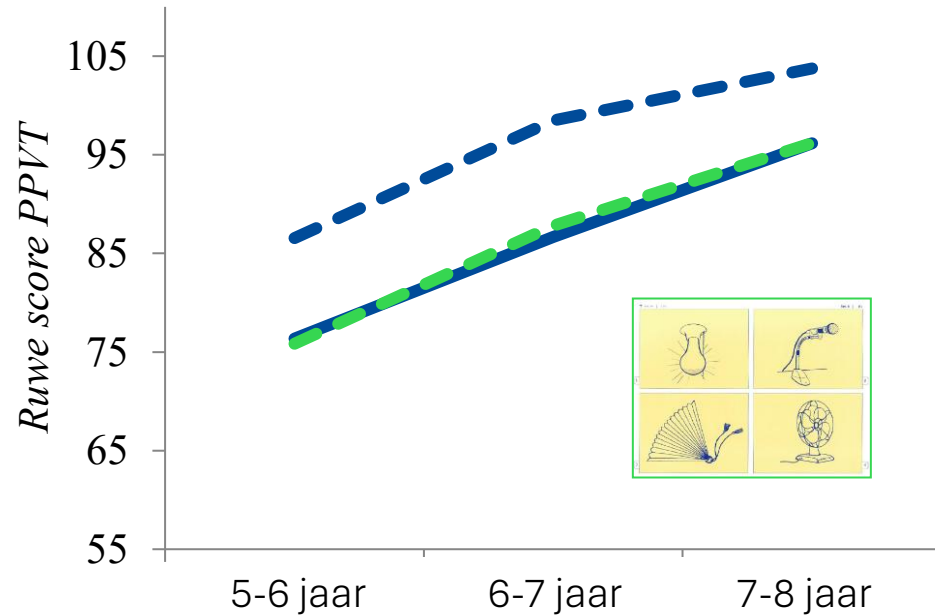
Meertalig typisch
ontwikkelen

Woordvorming Nederlands

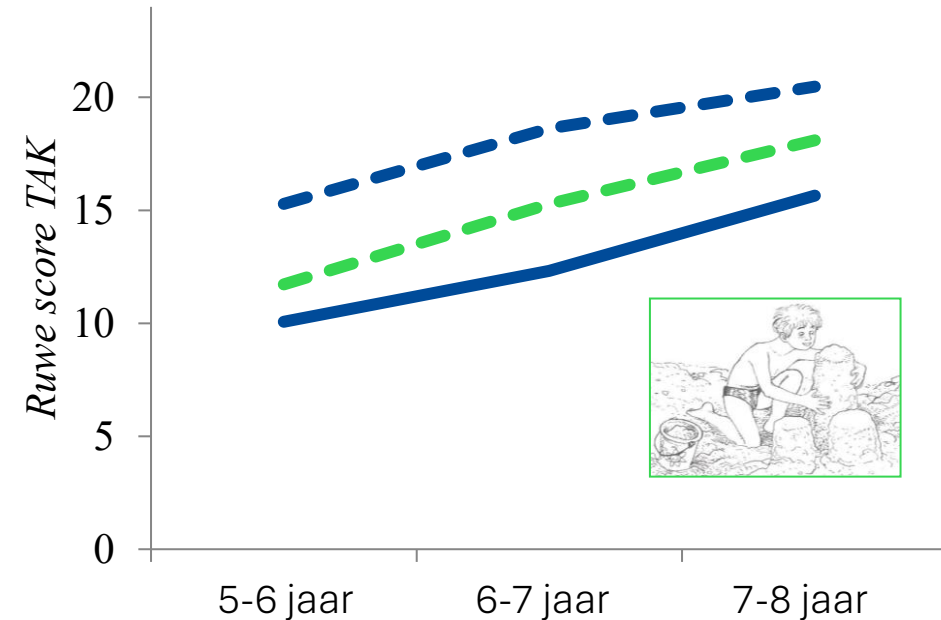

Onvoldoende aanbod of stoornis?

Woordenschat Nederlands

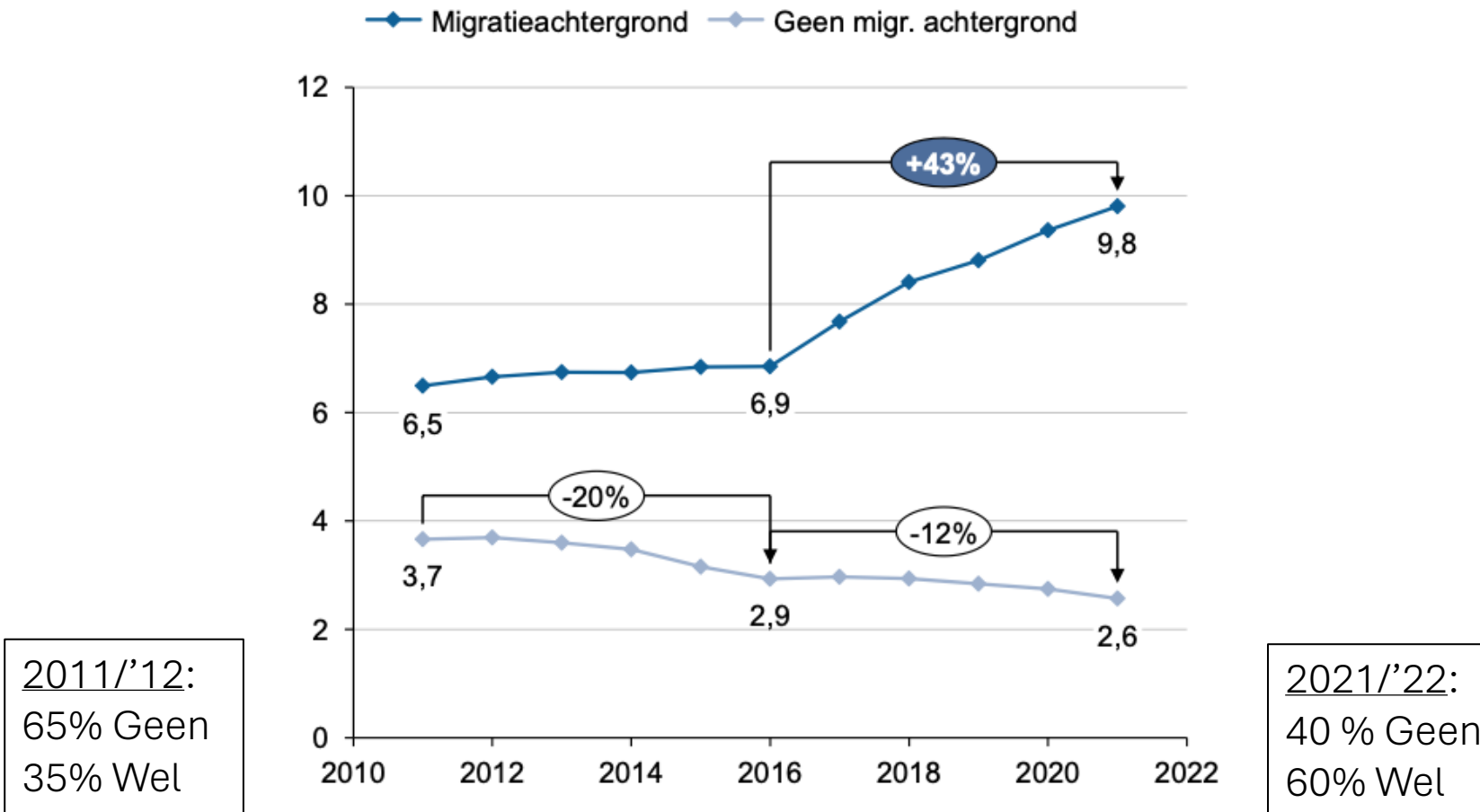

Woordvorming Nederlands

 Eentalig TOS   Eentalig typisch ontwikkelend   Meertalig typisch ontwikkelend

Consequentie: misdiagnose?

Hoe zit het met de diagnose van
andere neurobiologische
ontwikkelingsstoornissen bij
meertalige kinderen...?

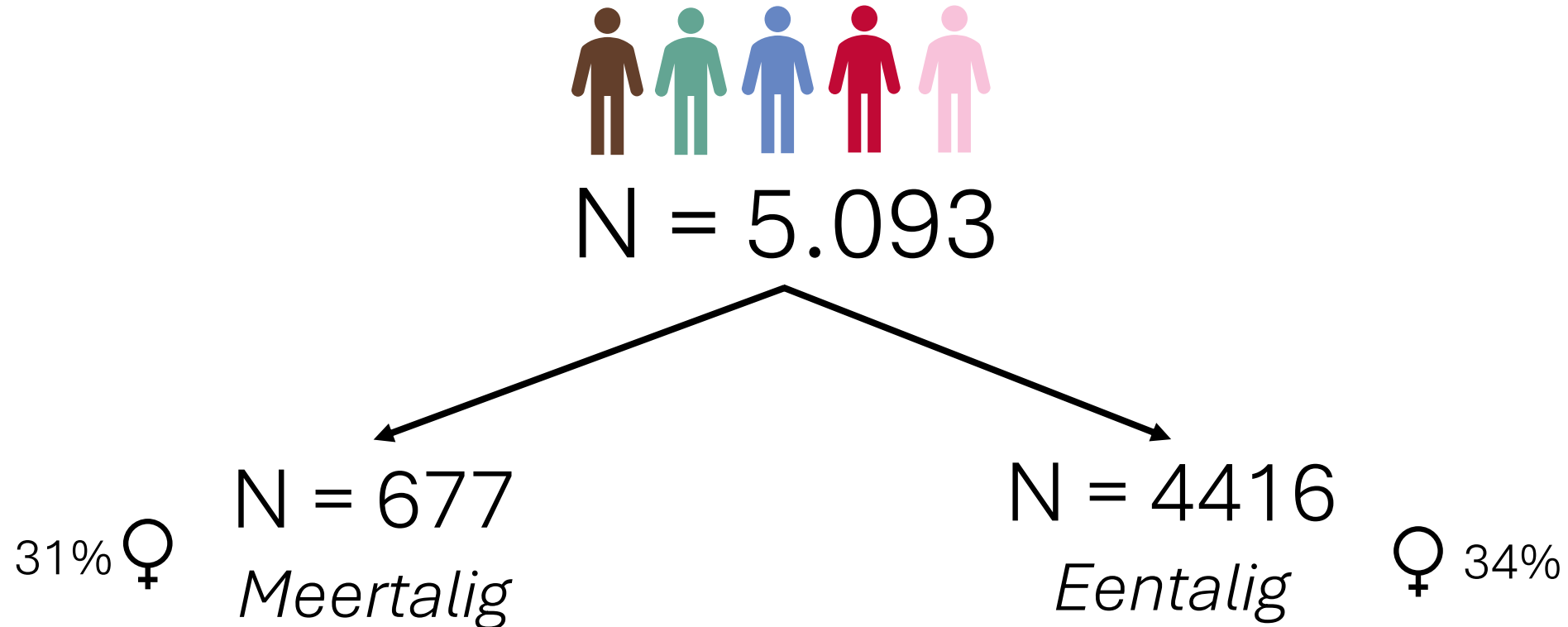

Neurobiologische ontwikkelingsstoornis (NDD)	% kinderen met NDD + taalproblemen
Attention Deficit (Hyperactivity) Disorder (AD(H)D)	40%
Autisme Spectrum Stoornis (ASS)	63%

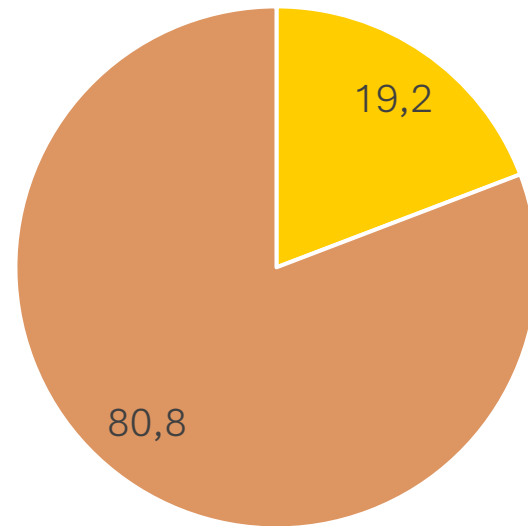
Beïnvloedt meertaligheid de diagnose van NDD's in de psychiatrie? Of zien we een ander patroon dan bij TOS?

Dossieronderzoek bij Karakter

Dossieronderzoek bij Karakter

Meertalige kinderen

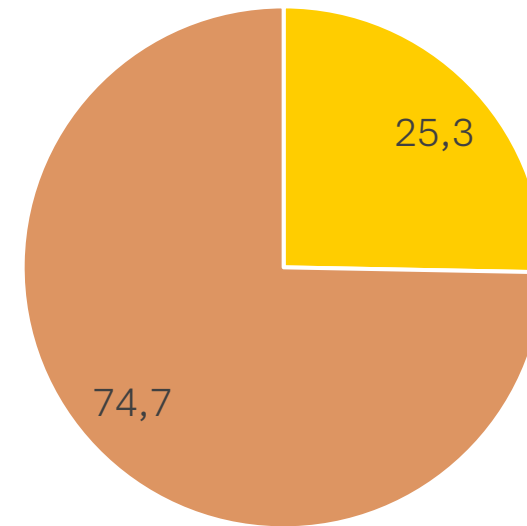

Leeftijd van diagnose

5 jaar

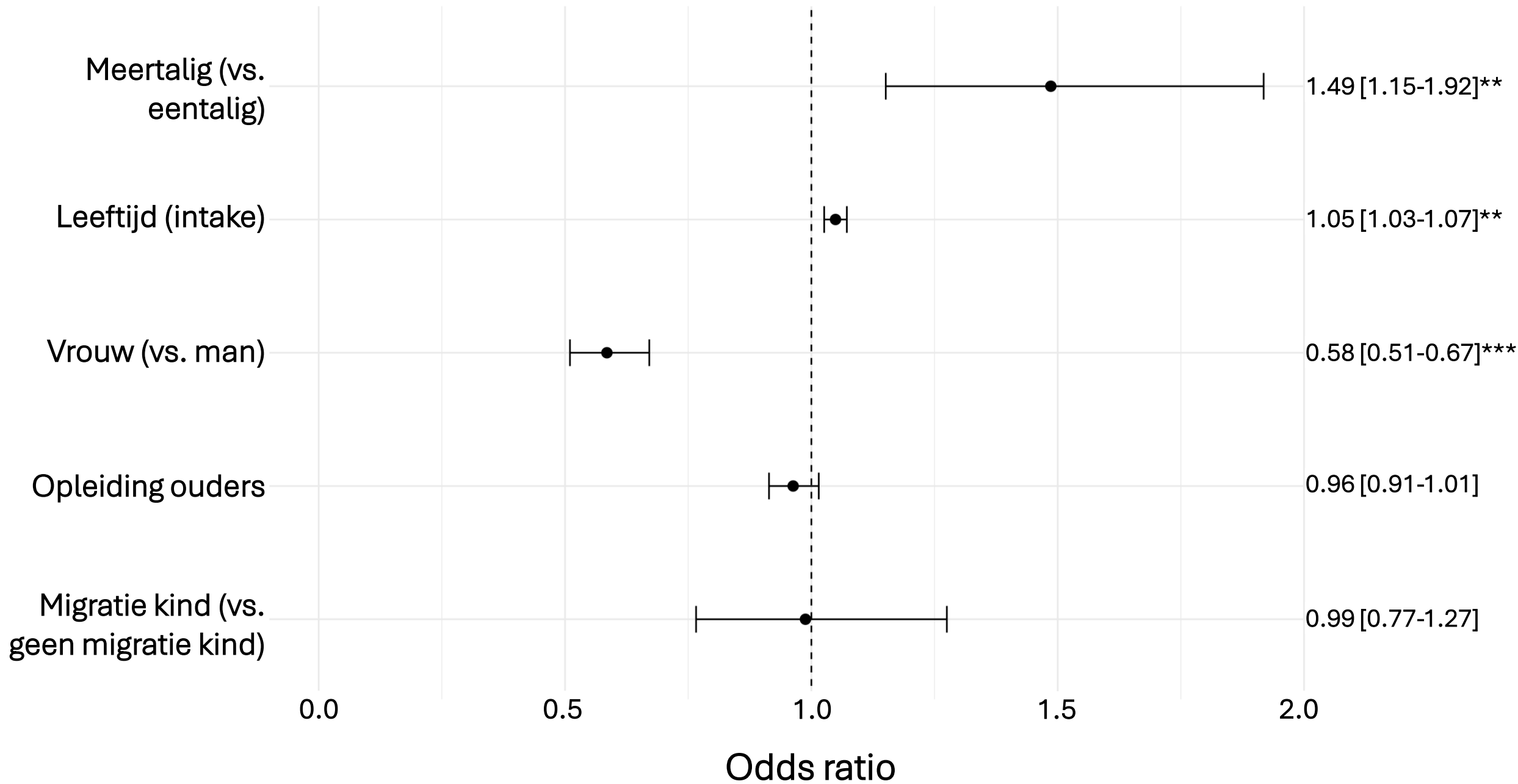
■ Geen diagnose
■ Wel diagnose

Eentalige kinderen

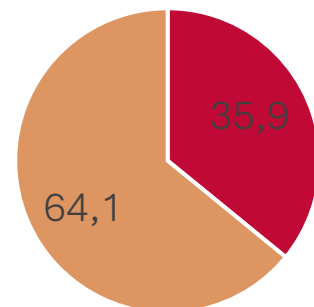
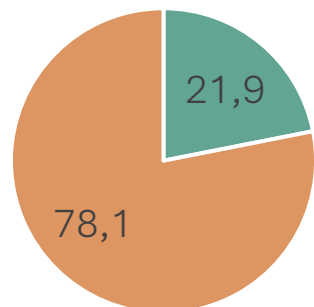
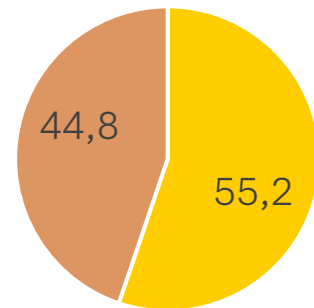
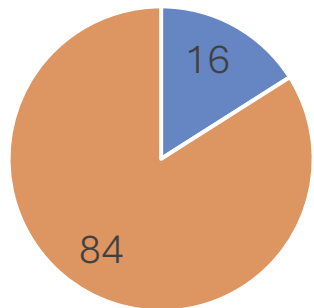
Leeftijd van diagnose

7 jaar

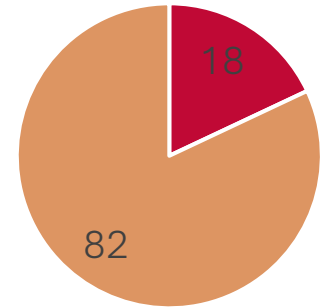
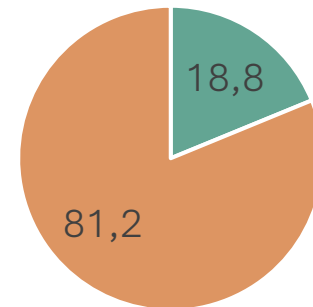
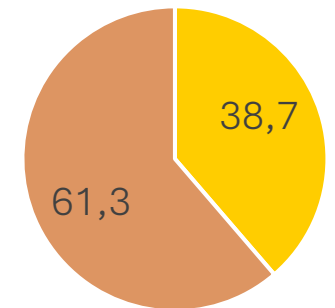
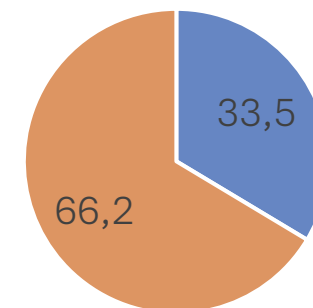
Dossieronderzoek bij Karakter

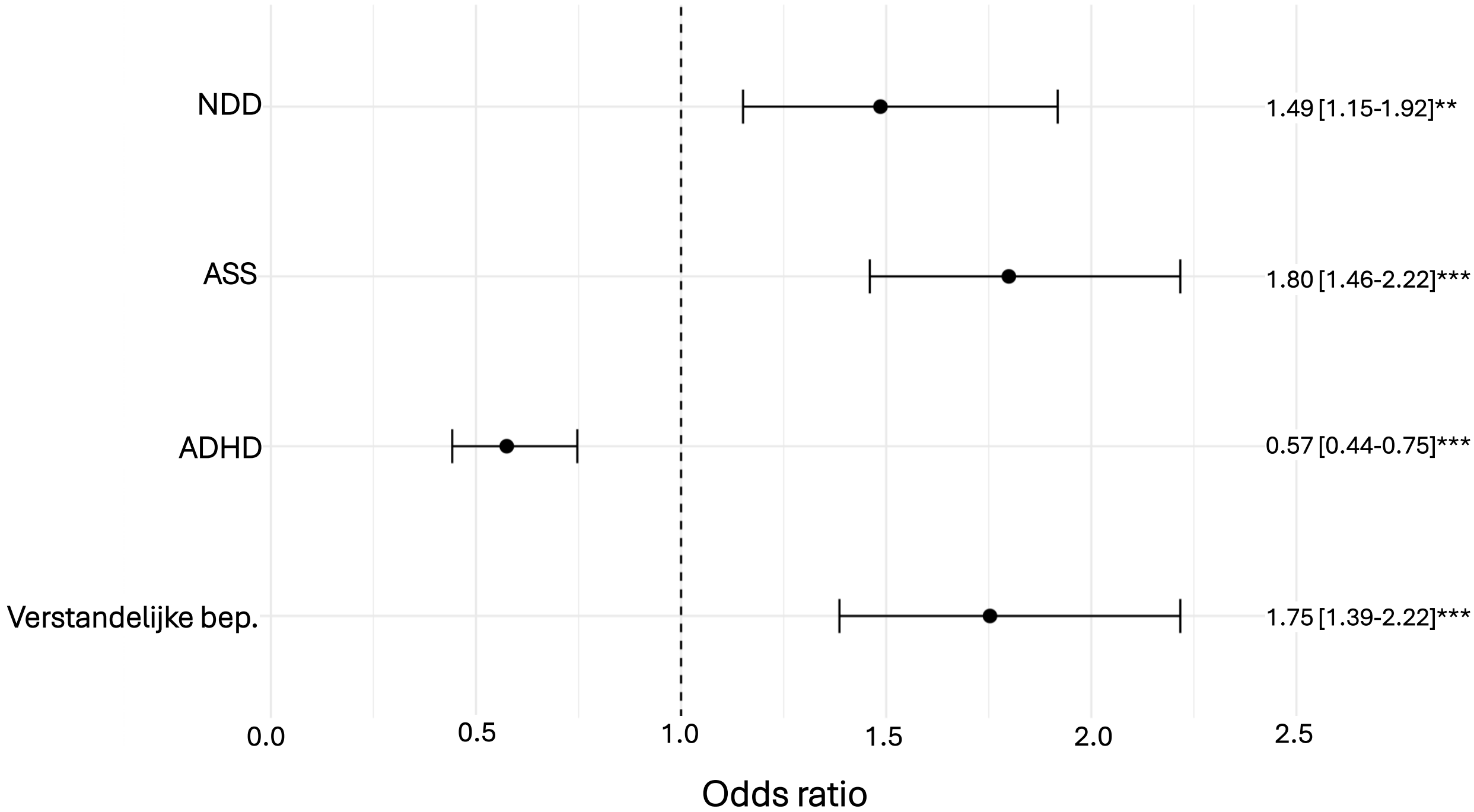
Meertalige kinderen

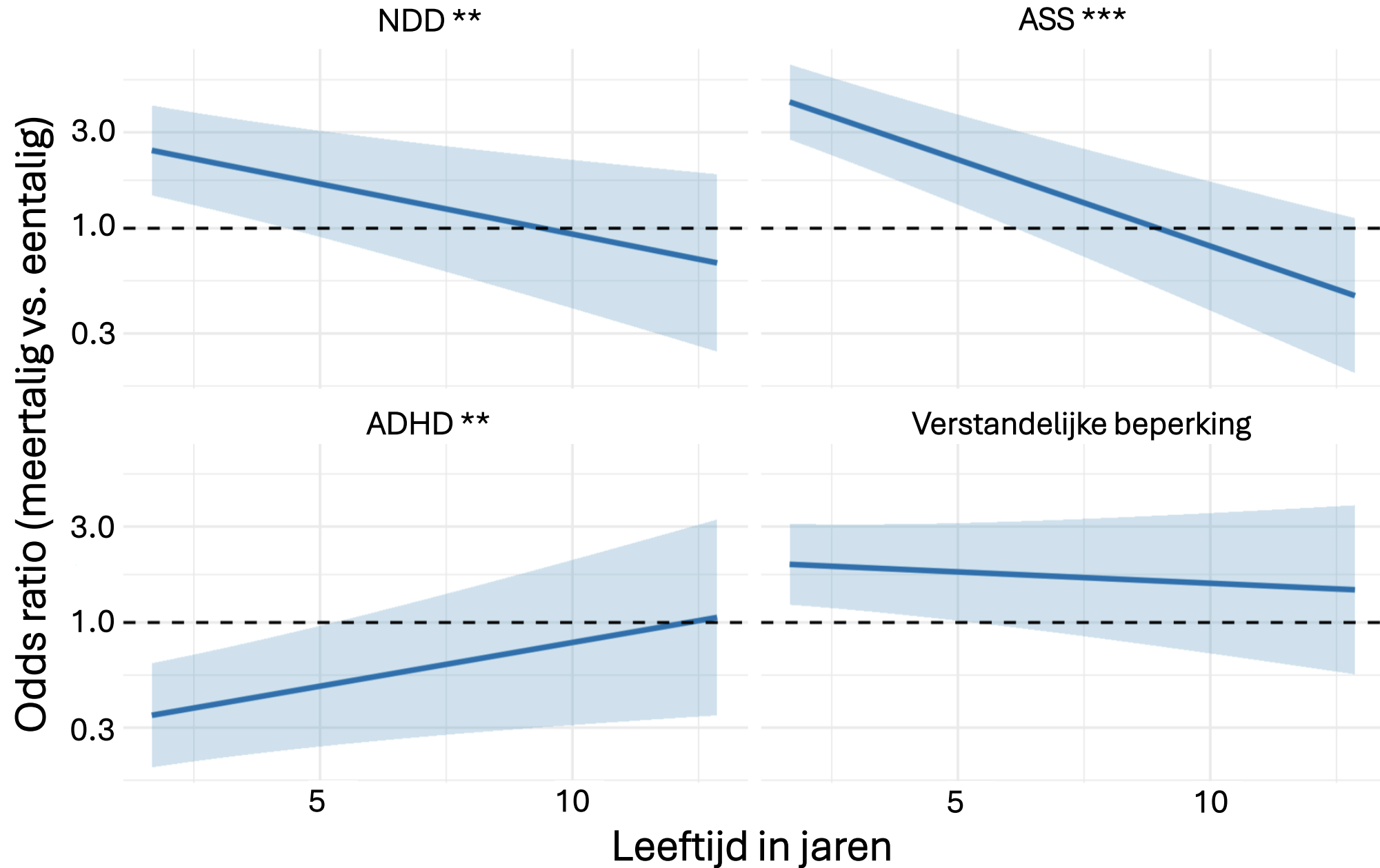
- ASS
- ADHD
- Verstandelijke beperking
- Ander

Eentalige kinderen

Relatieve odds van diagnose: meertalig vs. eentalig over leeftijd

Discussie

- De waarschijnlijkheid dat meertalige kinderen gediagnosticeerd worden met ASS en verstandelijke beperking is hoger dan bij eentalige kinderen, terwijl het patroon voor ADHD omgekeerd is.
  - Onafhankelijk van migratiestatus en opleidingsniveau van ouders
  - Interactie met leeftijd: effect voor ASS en ADHD prominent bij jonge kinderen en neemt af met leeftijd
    - Zou kunnen duiden op misdiagnose.
- Diagnose van ASS en globale ontwikkelingsachterstand is sterk gebaseerd op observaties, die (zeker op jonge leeftijd) vertroebeld kunnen worden door verminderde taalvaardigheden in het Nederlands als gevolg van onvoldoende aanbod
- Diagnose van ADHD is daarentegen sterk gebaseerd op ouder- en schoolrapportage.

Implicaties

- Er is een **grote** kans dat professionals in de kinder- en jeugdpsychiatrie te maken hebben met *meertalige kinderen*.
- Belangrijk om bewust te zijn van *verschillen en overeenkomsten* tussen taalproblemen die veroorzaakt worden door een stoornis en door onvoldoende aanbod.
- Belangrijk om betrouwbare informatie te verkrijgen over het taalniveau van het kind, *in alle talen die het kind leert*.
- Belangrijk om betrouwbare informatie te verkrijgen over de *taalomgeving van het kind*.
  - Zorgt ervoor dat het taalniveau beter te interpreteren is.

Dynamics
of Youth

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

Utrecht
University

Sharing science,
shaping tomorrow

Tessel Boerma

Athena Haggiyannes

Marieke de Vries

Janna de Boer

Thank you!

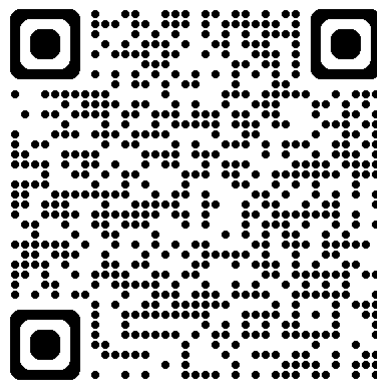
Dynamics
of Youth

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

Utrecht
University

Sharing science,
shaping tomorrow

www.karakter.com/nvvp-congres-2026